

DET KONGELIGE
ARBEIDSDEPARTEMENT

Meld. St. 31

(2011–2012)

Melding til Stortinget

Årsmelding 2011 for Pensjonsordningen for stortingsrepresentanter

*Tilråding fra Arbeidsdepartementet 22. juni 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

I denne meldingen gir Arbeidsdepartementet en redegjørelse for pensjonsordningen for stortingsrepresentanter for 2011. Statens pensjonskasse overtok administrasjonen av ordningen ved endringslov 6. mars 2009 nr. 15. I henhold til § 10 annet ledd i stortingspensjonsloven slik den lød frem til 1. januar 2012, skal det etter regnskapsårets slutt legges fram en beretning om virksomheten i siste regnskapsår. Stortingspensjonsloven ble fra 1. januar 2012 erstattet med lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer (stortings- og regjeringspensjonsloven). Rapporteringsplikten overfor Stortinget er videreført i den nye loven.

Den nye ordningen omtales kort under punkt 5. I og med at dette er en årsmelding for 2011, vil ikke ny pensjonsordning for stortingsrepresentanter bli omtalt utover dette. All øvrig omtale gjelder loven slik den lød frem til 1. januar 2012.

2 Om ordningen

Pensjonsordningen for stortingsrepresentanter ble opprettet i 1950. Den omfatter stortingsrepresentanter og vararepresentanter for den tiden de har fungert som stortingsrepresentanter, og deres etterlatte (ektefelle og barn). Medlemskap i

pensjonsordningen kan gi rett til fire ulike typer ytelser:

- Alderspensjon
- Uførepensjon
- Etterlattepensjon
- Ventegodtgjørelse

Alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon administreres av Statens pensjonskasse, mens ventegodtgjørelsen administreres av Stortingets administrasjon. Stortingspensjonen samordnes med pensjoner fra andre tjenestepensjonsordninger og folketrygden i henhold til samordningslovens bestemmelser.

Det er fra og med 1. januar 2011 innført nye regler for levealdersjustering, individuell garanti, regulering av pensjon og pensjonsgrunnlag, blant annet som en tilpasning til pensjonsreformen. Det ble samtidig satt som vilkår at det tas ut alderspensjon i folketrygden fra fylte 67 år.

2.1 Alderspensjon

For å få rett til alderspensjon må en stortingsrepresentant ha deltatt i minst tre Storting, og hver periode på Stortinget må ha vart i minst seks måneder. Ved kortere opptjeningstid i pensjonsordningen, kan representanten likevel ha rett til pensjon dersom vedkommende har opptjening i andre tjenestepensjonsordninger som går inn

under lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser. Alderspensjonen kan som hovedregel tas ut når representanten fyller 65 år, men tidligere dersom summen av alder og opptjeningstid er minst 75 år (75-årsregelen).

Ved full opptjeningstid (12 år) utgjør alderspensjonen, ved direkte overgang fra stortingsverv, 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, før levealdersjustering. Er opptjeningstiden lavere, reduseres alderspensjonen forholdsvis.

Fratres vervet før representanten har rett til alderspensjon, settes pensjonsgrunnlaget til godtgjørelsen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget blir oppregulert i samsvar med lønnsvekst frem til pensjoningstidspunktet.

Det gjelder egne regler for de som har fratrådt før 1. januar 2011.

Har pensjonisten barn under 18 år, vil pensjonsordningen utbetale et barnetillegg på 10 prosent for hvert av barna. Alderspensjon og barnetillegg kan likevel ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget.

2.2 Uførepensjon

Blir en fast stortingsrepresentant ufør i løpet av funksjonstiden på Stortinget, kan vedkommende ha rett til uførepensjon. Vararepresentanter vil også kunne ha rett til uførepensjon hvis de blir uføre mens de deltar på Stortinget, forutsatt at de har deltatt sammenhengende i minst seks måneder. De som blir uføre mens de er stortingsrepresentanter, får pensjonen beregnet på grunnlag av det antall Storting vedkommende ville deltatt i dersom han eller hun hadde fortsatt som representant inntil oppnådd pensjonsalder. Også tidligere stortingsrepresentanter vil kunne ha rett til uførepensjon. Rett til uførepensjon har den som fyller vilkårene om opptjeningstid for rett til alderspensjon. I tillegg kreves at vilkårene for å få uførepensjon fra folketrygden er oppfylt. Full opptjeningstid er 12 år, og full uførepensjon beregnes som 66 prosent av lønnen til sittende stortingsrepresentanter for stortingsrepresentanter som blir uføre i løpet av funksjonstiden på Stortinget.

Ved kortere opptjeningstid i pensjonsordningen, kan representanten likevel ha rett til pensjon dersom hun/han har opptjening i andre tjenestepensjonsordninger som omfattes av lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. I så fall settes pensjonsgrunnlaget til godtgjørelsen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget blir oppregulert i samsvar med lønnsvekst frem til pensjoningstidspunktet.

Hvis representanten er delvis ufør, blir pensjonen redusert forholdsmessig. Har pensjonisten barn under 18 år, vil pensjonsordningen utbetale et barnetillegg på 10 prosent for hvert av barna. Uførepensjon og barnetillegg kan likevel ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget.

2.3 Etterlattepensjon

Skulle en stortingsrepresentant falle fra i løpet av funksjonstiden på Stortinget, kan de etterlatte (ektefelle og barn) ha rett til ektefellepensjon eller barnepensjon. Full opptjeningstid er 12 år. Ved funksjonstid mindre enn 12 år avkortes pensjonen forholdsmessig. Hvis representanten faller fra mens hun/han er representant på Stortinget, blir pensjonen beregnet på grunnlag av full opptjeningstid (12 år). For tidligere representanter (oppsett etterlattepensjon) brukes faktisk tjenestetid, uten tillegg. Ved kortere opptjeningstid i pensjonsordningen, kan de etterlatte likevel ha pensjonsrett dersom avdøde hadde opptjening i andre tjenestepensjonsordninger som omfattes av lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. Ektefellepensjon og barnepensjon beregnes etter de samme reglene som for medlemmer i Statens pensjonskasse.

2.4 Inntekt ved siden av stortingspensjonen

Alderspensjon kan ikke utbetales der hvor pensjonisten er medlem av Stortinget eller Regjeringen, eller er ansatt i offentlig eller kommunal tjeneste i hovedstilling. Med hovedstilling menes en stilling som utgjør om lag 2/3 av ordinær arbeidstid. Gis pensjonen etter 75-årsregelen, har pensjonisten heller ikke rett til pensjon dersom hun/han har inntektsgivende arbeid der størrelsen på inntekten overstiger stortingspensjonen. Dette gjelder uavhengig av om inntekten kommer fra privat, eller offentlig sektor. Overskrider inntekten størrelsen på alderspensjon i stortingsordningen beregnet etter full tjenestetid vil pensjonen bortfalle. Uførepensjon og ektefellepensjon avkortes mot inntekt i henhold til reglene i lov om Statens pensjonskasse.

3 Utvikling i pensjonsordningen 2011

Totalt 370 personer mottok en pensjon fra stortingspensjonsordningen (alderspensjon, uføre-

pensjon og etterlattepensjon) ved utgangen av 2011. Det er en nedgang på to personer fra 2010.

Oppgitte tall for pensjonsutbetalinger er nettotall, dvs. beløp utbetalt etter samordning med ytelser fra folketrygden, tjenstepensjonsordningen i staten og pensjonsordningen for statsråder.

3.1 Alderspensjon

Pr. 1. mai 2010 hadde alle pensjonister med alderspensjon og full opptjening samme bruttopensjon. Etter lovendring fra 1. januar 2011 er dette ikke lenger tilfelle, på grunn av innføring av nye regler for regulering av pensjon.

Antall alderspensjonister i ordningen var 245 ved utgangen av 2011, en økning på fire personer fra 2010.

Gjennomsnittlig månedlig størrelse på alderspensjonsutbetalingene i 2011 var 15 791 kroner. Kvinner mottok i gjennomsnitt 19 077 kroner, mens menn mottok i gjennomsnitt 14 224 kroner. I 2010 var gjennomsnittlig månedlig størrelse på alderspensjonsutbetalingene 15 289 kroner, hvor kvinner mottok i gjennomsnitt 18 870 kroner og menn 13 628 kroner.

Utbetalinger av alderspensjon i ordningen for stortingsrepresentanter før fylte 67 år samordnes kun med tjenstepensjonsordningen i staten og pensjonsordningen for statsråder. Samordning med folketrygden skjer først fra og med 67 år. Utbetalinger fra ordningen vil for den enkelte mottaker derfor være høyere før fylte 67 år enn fra og med 67 år.

Gjennomsnittlig månedlig størrelse på alderspensjonsutbetalingene før fylte 67 år fra Statens pensjonskasse i 2011 var 34 090 kroner. Kvinner mottok i gjennomsnitt 35 148 kroner, mens menn mottok i gjennomsnitt 33 141 kroner.

Gjennomsnittlig månedlig størrelse på alderspensjonsutbetalingene fra og med 67 år fra statens pensjonskasse i 2011 var 12 754 kroner. Kvinner mottok i gjennomsnitt 14 752 kroner, mens menn mottok i gjennomsnitt 11 821 kroner.

Gjennomsnittlig pensjoneringsalder i ordningen var samlet sett 64,9 år. Gjennomsnittlig pensjonsalder for kvinner var 64,4 år, for menn 65,2 år.

3.2 Uførepensjon

Antall uførepensjonister i ordningen var sju i 2011, en nedgang på to fra året før. Gjennomsnittlig månedlig størrelse på uførepensjonsutbetalingene var 25 098 kroner. Kvinner mottok i gjennomsnitt 26 844 kroner, mens menn mottok 23 924 kroner. I

2010 var gjennomsnittlig månedlig størrelse på uførepensjonsutbetalingene 24 615 kroner, hvor kvinner mottok i gjennomsnitt 27 129 kroner og menn 22 603 kroner. Antall uførepensjonister i denne ordningen er få. Gjennomsnittsverdiene som oppgis for denne gruppen vil derfor kunne endre seg betydelig ved en liten endring i sammensetningen av gruppen. Utbetalinger av uførepensjon samordnes uavhengig av alder. Gjennomsnittlig pensjonsalder for uførepensjonister i ordningen var 61,3 år for kvinner og 62,5 år for menn. I 2011 har det ikke vært noen nye uttak av uførepensjon i Stortingspensjonsordningen. Det har heller ikke vært noen som har økt uføregraden sin på denne ordningen i løpet av 2011. Det er imidlertid viktig å merke seg at en del vedtak fattes med tilbakevirkende kraft, og særlig gjelder dette uførepensjoner. Det betyr at det kan dukke opp nye uføretilfelle i 2011 på et senere tidspunkt.

3.3 Etterlattepensjon

Antallet ektefellepensjonister i ordningen var 114, en nedgang på fem personer fra 2010. Gjennomsnittlig månedlig størrelse på ektefellepensjonsutbetalingene i 2011 var 9 182 kroner. Kvinner mottok i gjennomsnitt 9 169 kroner, mens menn mottok 9 365 kroner. I 2010 var gjennomsnittlig månedlig størrelse på ektefellepensjonsutbetalingene 8 205 kroner, hvor kvinner mottok i gjennomsnitt 8 272 kroner og menn 7 386 kroner. Utbetalinger av etterlattepensjon er uavhengig av alder.

I 2011 ble det startet to nye ektefellepensjoner. Gjennomsnittsalder for disse var 77,6 år da pensjonen ble satt i gang. Gjennomsnittlig uttaksalder for ektefellepensjon tar kun hensyn til antall nye uttak i løpet av året.

Det var tre personer som mottok barnepensjon i 2011, og antallet er uendret fra 2010. Gjennomsnittlig månedlig utbetaling for barnepensjon fra Statens pensjonskasse var 9 336 kroner.

3.4 Regnskap for 2011

Til pensjoner var det i statsbudsjettet for 2011 bevilget 63 500 000 kroner, inklusive administrasjonskostnader. Det ble under statsregnskapet utgiftsført 61 136 881 kroner til pensjoner og 823 983 kroner i administrasjonskostnader.

I 2010 ble det utgiftsført 60 868 485 kroner til pensjoner og 2 236 874 kroner i administrasjonskostnader. Reduksjonen i administrasjonskostnader i 2011 sammenlignet med 2010 skyldes i

hovedsak redusert volum i antall endrede pensjoner og nytilganger.

Budsjett- og regnskapstallene inkluderer ikke ventegodtgjørelser (ventegodtgjørelsen blir administrert og utbetalt av Stortinget).

Tallene fra 2010 kan ikke sammenliknes fullt ut med 2011-tallene. I 2010 ble gjennomsnittlige utbetalinger beregnet ved å ta sum utbetalinger gjennom året dividert med antall pensjonister ved utgangen av året. Gjennomsnittlig utbetalinger for 2011 er beregnet ved å summere alle månedelige utbetalinger som har vært gjennom året og dividere på antall utbetalinger per person per måned. Beregningsmåten som er benyttet for 2011-tallene innebærer en mer korrekt framstilling av utviklingen i utbetalingen til den enkelte person ettersom vi kontrollerer for endringer i antall mottakere gjennom året.

4 Sentrale hendelser 2011

Det er foretatt inntektskontroll på alle som mottar pensjon etter 75-årsregelen. Brevene om dette ble sendt ut i 2011, men gjaldt kontroll for året 2010. Alle de kontrollerte var innenfor gjeldende inntektsgrenser.

5 Tilpasninger til pensjonsreformen og ny pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer

Det ble ved lov 17. desember 2010 nr. 78 gjort enkelte tilpasninger i lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter. Endringene trådte i kraft 1. januar 2011 og er omtalt under punkt 2. Det ble ved lov 15. desember 2011 nr. 60 innført ny lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Den nye alderspensjon bygger på de samme prinsippene som pensjonsreformen. Medlemmet tjener opp en pensjonsbeholdning og får utbetalt en nettopensjon. Uførepensjon og etterlattepensjon er tilpasset reglene i Statens pensjonskasse. Den nye pensjonsordningen trådte i kraft 1. januar 2012 med enkelte overgangsordninger.

Arbeidsdepartementet

tilrår:

Tilråding fra Arbeidsdepartementet 22. juni 2012 om årsmelding 2011 for Pensjonsordningen for stortingsrepresentanter blir sendt Stortinget.